

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgerichtonderzoek

Gasthuishof Doesburg

in het kader van de Flora- en faunawet

CONCEPT

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M. van der Hout
In opdracht van	Stichting Gestichten van Weldadigheid
Naam opdrachtgever	Dhr. J.W.H.M. Koers
Rapportnummer	RA11125-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	17 oktober 2011
Aantal pagina's	32
Collegiale toets	J.R. Regelink
Wijze van citeren	Hout, M. van der, 2011. Soortgerichtonderzoek Gasthuishof Doesburg in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA11125-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Doel.....	7
1.3 Leeswijzer.....	7
2 Werkwijze en inspanning.....	9
2.1 Vleermuizen.....	9
2.2 Steenmarter & eekhoorn.....	9
2.3 Huismus & gierzwaluw.....	10
2.4 Volledigheid inventarisatie.....	10
3 Omschrijving plangebied.....	11
4 Resultaten.....	13
4.1 Vleermuizen.....	13
4.1.1. Per soort.....	13
Gewone dwergvleermuis.....	13
Laatvlieger.....	13
4.1.2. Per functie.....	13
Foerageergebied.....	13
Vliegroutes.....	13
Vaste rust- en of verblijfplaatsen.....	13
4.2 Overige onderzochte soorten.....	14
5 Ingreep.....	15
6 Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	17
6.1 Effecten.....	17
6.2 Toetsing Flora- en faunawet.....	17
7 Conclusies en aanbevelingen.....	19
7.1 Conclusies.....	19
7.2 Aanbevelingen.....	19
8 Geraadpleegde literatuur.....	21
8.1 Literatuur.....	21
8.2 Geraadpleegde websites.....	21
Bijlage 1 Verspreidingskaarten.....	23
Bijlage 2 Flora- en faunawet.....	25
A. Verbodsbepalingen.....	25
B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB).....	25
C. Gedragcodes.....	27

Bijlage 3 Definities.....	29
----------------------------------	-----------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Gasthuishof Doesburg een reconstructie te verrichten.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór dergelijke ingrepen onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna (potentieel) voorkomen in binnen het gebied dat beïnvloed wordt door de voorgenomen ingrepen.

Uit een ecologische potentie-inschatting door Regelink Ecologie & Landschap (april 2011) blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde vleermuissoorten, steenmarter, eekhoorn, huismus en gierzwaluw voorkomen. Derhalve heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van Stichting Gestichten van Weldadigheid onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, steenmarter, huismus en gierzwaluw.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor binnen het plangebied?
- Komen steenmarter, eekhoorn, huismus en of gierzwaluw voor binnen het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor aanwezige beschermde soorten?
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 3 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige vleermuizen getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

2 Werkwijze en inspanning

Op 20 juni, 11 juli, 18 augustus en 14 september 2011 is het plangebied Gasthuishof Doesburg geïnventariseerd. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden ideaal voor het inventariseren van vleermuizen (Tabel 1).

Tabel 1: Datum, temperatuur, windkracht, bewolking en neerslag en van de dagen waarop de inventarisatie uitgevoerd is.

Datum	Tijdstip	Naam medewerker	Weersomstandigheden
20-06-2011	avond	T.P.M. Molenaar	15,4°C / 0 Bft / geheel bewolkt / geen neerslag
11-07-2011	ochtend	T.P.M. Molenaar	12°C / 0 Bft / helder / geen neerslag
18-08-2011	nacht	T.P.M. Molenaar	14°C / 0 Bft / helder / geen neerslag
14-09-2011	nacht	T.P.M. Molenaar	12°C / 3 Bft / geheel bewolkt / geen neerslag

2.1 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken is op basis van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie, die vleermuizen uitzenden, hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt met een extern opname apparaat (type: Roland Edirol R09H). Door middel van het computerprogramma Batsound is een nadere analyse uitgevoerd. Hierbij zijn de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast.

Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar (tussen mei en augustus) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de nazomer (augustus tot oktober) zijn de bezoeken tussen één uur na zonsondergang en één uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode is minimaal twee uur geïnventariseerd.

2.2 Steenmarter & eekhoorn

De betreffende gebouwen en alle toegankelijke ruimten zijn geïnspecteerd op sporen die geregeld gebruik door steenmarters aangeven, zoals ophopingen van prooiresten (voedsel) en uitwerpselen.

Tijdens alle ronden is ook gelet op eventuele activiteiten van steenmarter en eekhoorn in het plangebied. Beide soorten zijn actief in de ochtend- en avondschemer en zijn tijdens de vleermuisronden meegenomen.

2.3 Huismus & gierzwaluw

Voorafgaand en in navolging op de ronden van 20 juni en naar vleermuizen zijn huismussen en gierzwaluwen geïnventariseerd. Hierbij is speciaal aandacht besteed aan foerageerlocaties en in nestlocaties vliegende dieren.

2.4 Volledigheid inventarisatie

Het vleermuisenonderzoek is volgens het vleermuisprotocol van de Gegevens Autoriteit Natuur uitgevoerd.

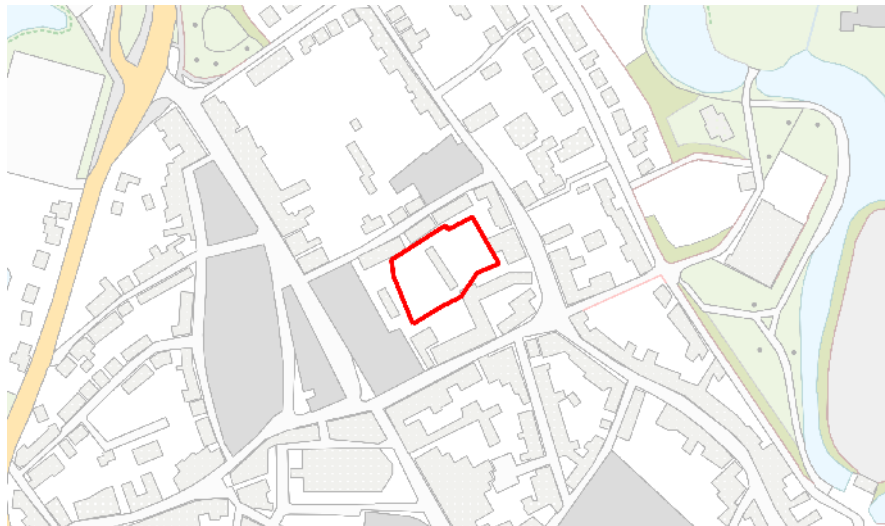
De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies welke niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip ook niet aanwezig kunnen zijn. Dit is echter acceptabel gezien de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Gasthuisstraat, Doesburg, provincie Gelderland (zie Figuur 1). Het plangebied bestaat uit een hofje achter de Gasthuiskerk. Op het hofje staan een aantal monumentale woningen en een aantal recentere woningen. Bij deze woningen liggen schuurtjes en tuinen. Net buiten het hofje ligt een speeltuin aan de achterzijde van de woningen aan de Hogestraat, die bij het plangebied hoort. Op twee locaties wordt een aanbouw tegen de huidige Gasthuiskerk gebouwd:

- aan de Paardenmarkt
- aan de noordzijde van de kerk in het hofje zelf.

Figuur 1: Ligging van het plangebied met de begrenzing van het plangebied in rood aangegeven. Bron ondergrond: © Topografische Dienst Kadaster, Emmen 2011.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- tuin, voornamelijk bestaande uit gazon met bloemenborders en uit een enkele groentetuin;
- speeltuin;
- struweel;
- een rij woningen met dakpannen, houten betimmering en spouwmuur;
- dunne solitaire bomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- dikke solitaire bomen, mogelijk met holtes (diameter borsthoogte > 25 cm);
- lage opgaande begroeiing bestaande uit diverse heesters als beplanting rondom de speeltuin.

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied twee soorten vleermuizen aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Verspreidingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 1 .

4.1.1. Per soort

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties werden verspreid door het plangebied enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. Rond de te slopen woningen en nabij de kerk werden gedurende het paarseizoen (augustus-september) enkele baltsende mannetjes waargenomen.

Laatvlieger

Van laatvlieger werden slechts enkele waarnemingen gedaan. Twee individuen foerageerden in en rond het plangebied.

4.1.2. Per functie

Foerageergebied

Verspreid door het plangebied foerageerden enkele gewone dwergvleermuizen. Daarnaast werden twee foeragerende laatvliegers in en om het plangebied waargenomen. Op grond van de geringe omvang van het plangebied en het beperkte aantal foeragerende dieren kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Vliegroutes

De aanwezige lijnvormige elementen werden niet als vliegroute gebruikt. Essentiële vliegroutes zijn dan ook niet aanwezig in het plangebied.

Vaste rust- en of verblijfplaatsen

In de zomermaanden werden geen vaste rust- en of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Tijdens de paarperiode (augustus-september) werden roepende mannetjes van de

gewone dwergvleermuis rond de te slopen en nabij de kerk gehoord. Gewone dwergvleermuizen roepen al vliegend om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. De dieren besteedden tijdens hun baltsvlucht wel gericht aandacht aan de bebouwing. Het is daarom aannemelijk dat hun paarverblijfplaatsen zich ergens in de te slopen woningen en de kerk bevinden.

4.2 Overige onderzochte soorten

Van steenmarter (*Martes foina*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) zijn geen waarnemingen gedaan, ook zijn er geen sporen in en in de directe omgeving van het plangebied gevonden. Aanwezigheid van deze soorten is dan ook op basis hiervan uit te sluiten.

5 Ingreep

Stichting Gestichten van Weldadigheid is voornemens om in plangebied Gasthuisstraat 21 t/m 39, Doesburg, een reconstructie uit te voeren. De huidige woningen zijn al meerdere malen gerenoveerd en verbeterd maar voldoen niet meer aan de wensen van deze tijd. De Stichting wil de woningen daarom slopen en het omliggende gebied (deels openbare ruimte, deels tuinen) opnieuw inrichten. Onder de nieuwbouw wordt een ondergrondse parkeergarage aangelegd. Bij deze inrichting worden de al aanwezige bomen en struiken zoveel mogelijk gehandhaafd.

De huidige oppervlakte van de te slopen bebouwing bedraagt 250m². De oppervlakte van de nieuwbouw bedraagt 350m². Er is dus een kleine toename in bebouwing in het plangebied. Onder de nieuw te bouwen wonen komt een geheel verdiepte parkeergarage. De bovengrondse delen van de parkeergarage die niet onder de bebouwing komt te liggen worden ingericht als tuin. De woningen aan de Gasthuisstraat 31 tot en met 39 blijven ongemoeid. De aanbouw aan de Gasthuiskerk bestaat uit een nieuwe entree, ca 16m², aan de zijde van de Paardenmarkt en een serre van circa 80m², aan de zijde van het hofje. Beide delen hebben een maximale hoogte van vier meter. De werkzaamheden bestaan uit:

- slopen van de woningen Gasthuisstraat 23 tot en met 29, met bijbehorende schuurtjes;
- bouwrijp maken nieuwe bouwlocatie;
- rooien van bomen en struiken;
- aanleggen ondergrondse parkeergarage;
- bouwen van nieuwe woningen;
- vervaardigen van een aanbouw aan de Gasthuiskerk;
- inrichting openbare ruimte.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

- j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Effecten

In het plangebied zijn meerdere paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aanwezig. Bij de sloop van de bestaande bebouwing worden deze verblijfplaatsen verwijderd.

Er zijn geen zomer- en of kraamverblijfplaatsen waargenomen. Daarnaast zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een winterverblijfplaats voor grotere aantallen dieren. De aanwezigheid van enkele paarverblijfplaatsen geeft wel aan dat de te slopen woonhuizen en de kerk door enkele individuen in gebruik zijn als winterverblijfplaats.

Gedurende het onderzoek werden er geen vliegroutes waargenomen. Essentiële vliegroutes zijn vermoedelijk niet aanwezig in het plangebied.

Indien de nieuwbouw geschikt gemaakt wordt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen ontstaat een nieuwe situatie die voor de aanwezige vleermuizen waarschijnlijk dezelfde waarde heeft als de huidige situatie.

6.2 Toetsing Flora- en faunawet

Artikel 11 van de Flora- en faunawet verbiedt onder andere het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen. Met de sloop van de woonhuizen zullen meerdere paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen verloren gaan. Met de geplande ingreep wordt de Flora- en faunawet daardoor overtreden.

De voorgenomen ingreep heeft een negatief effect op de lokaal aanwezige populatie, maar omdat het een gering aantal dieren betreft, zal de ingreep geen effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. Artikel 11 van de Flora- en faunawet verbiedt namelijk onder andere het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom een mitigatieplan opgesteld te worden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- Het plangebied fungeert voor de twee waargenomen soorten vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) als foerageergebied. Op grond van de kleine oppervlakte van het plangebied en het aantal foeragerende dieren wordt verwacht dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.
- Gedurende het onderzoek werden geen vliegroutes waargenomen. Het is waarschijnlijk dat geen essentiële vliegroutes in het plangebied aanwezig zijn.
- Er zijn geen zomer- en of kraamverblijfplaatsen waargenomen. Daarnaast zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een winterverblijfplaats voor grotere aantallen dieren.
- In het plangebied zijn meerdere paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aanwezig. Bij sloop van de woonhuizen worden deze verblijfplaatsen verwijderd.
- De aanwezigheid van enkele paarverblijfplaatsen geeft aan dat deze locaties door enkele individuen ook in gebruik is als winterverblijfplaats.
- In het plangebied werden geen sporen van steenmarter, eekhoorn, huismus en gierzwaluw gevonden. Ook werden deze soorten niet waargenomen.
- Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Flora- en faunawet overtreden, tenzij gewerkt wordt volgens nader te bepalen mitigerende maatregelen.
- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur kan gesteld worden dat het plangebied voor vleermuizen afdoende is geïnventariseerd.

7.2 Aanbevelingen

- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een mitigatieplan opgesteld te worden waarmee de functionaliteit en gunstige staat van instandhouding van de waargenomen soorten gewaarborgd blijft.

8 Geraadpleegde literatuur

8.1 Literatuur

Arcadis, 2006. Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector. [http://www.minlnv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944 (17-10-2011)].

Broekhuizen, S. (et al.), 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., Helversen O. von, & D. Nill. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2009. Vleermuisprotocol. [<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/files/vleermuisprotocol-2-april-2009-pdf.pdf> (17-10-2011)].

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (17-10-2011)].

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391-401, 2006.

8.2 Geraadpleegde websites

www.batecho.eu

www.telmee.nl

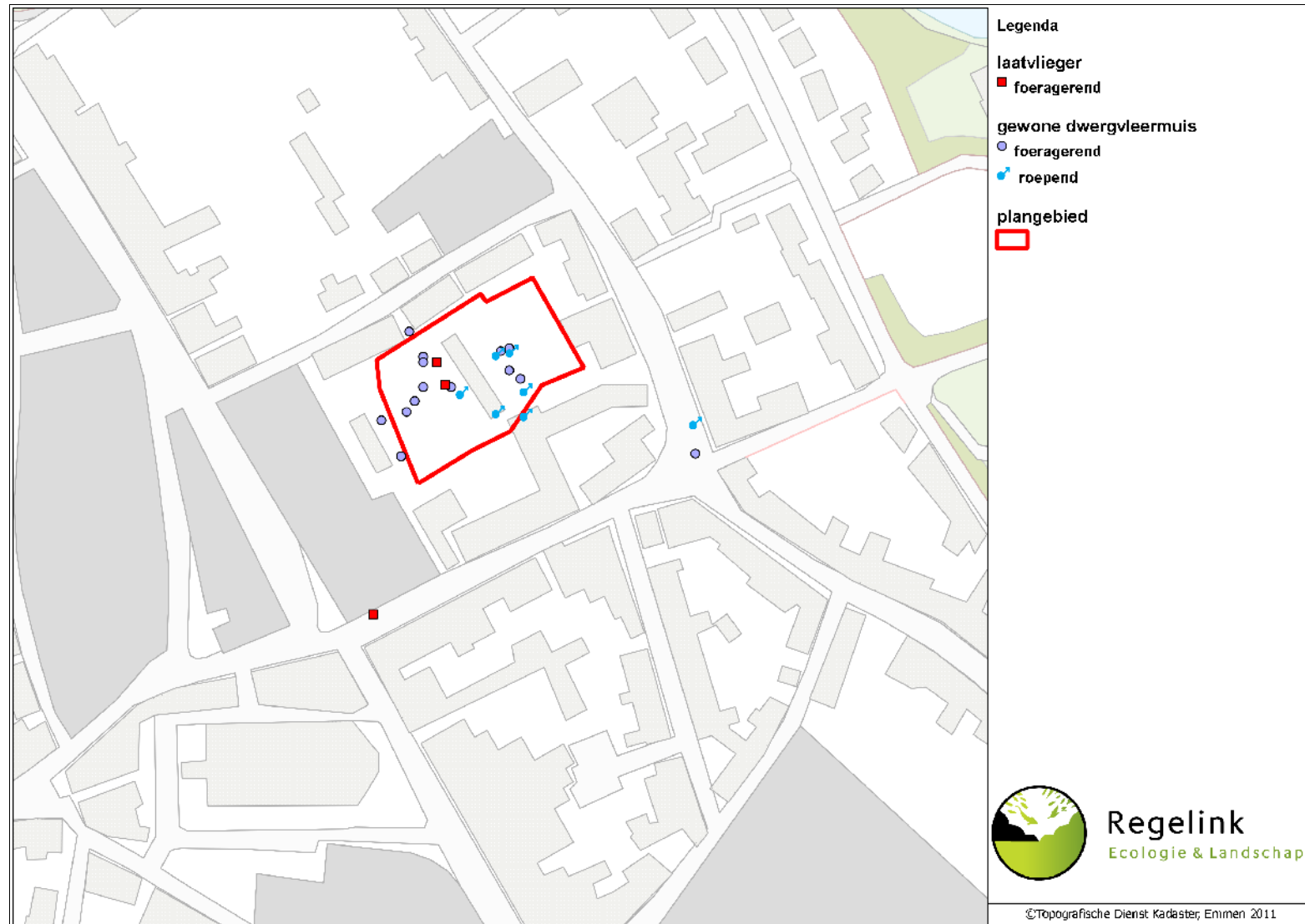
www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Verspreidingskaarten

Bijlage 2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen

standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland (ARCADIS, 2006) het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie Ministerie van EL&I (2010).

Bijlage 3 Definities

Algemeen belang

Een object of locatie is voor vleermuizen van algemeen belang wanneer door het verdwijnen, verstoren of verslechteren ervan dit object of deze locatie (tijdelijk) voor een populatie (lokaal / regionaal / nationaal) wegvalt, maar hiermee de duurzame instandhouding van die populatie niet in gevaar komt.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is, en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Bijzonder belang

Een object of locatie is voor vleermuizen van bijzonder belang wanneer door het verdwijnen, verstoren of verslechteren ervan dit object of deze locatie (tijdelijk) voor een populatie (lokaal / regionaal / nationaal) wegvalt, en daarmee de duurzame instandhouding van die populatie in gevaar komt.

Compensatiemaatregelen

Maatregelen die blijvend negatief effecten van een ingreep op essentiële functies (vaste rust- of verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute) van een of meerdere (soorten) vleermuizen opgevangent.

Contactroep

Onderdeel van de Baltsroep waarmee mannelijke vleermuizen reageren op andere vleermuizen die hun territorium binnenvliegen of een baltsplaats naderen.

Ecotoop (of landschapselement)

Het kleinste, ecologisch nog onderscheidbare gebied in een classificatiesysteem van landschappen. Het vertegenwoordigt een relatief homogene, ruimtelijke gebiedseenheid met eigenschappen voor het meten en vastleggen van de gebiedsstructuur, functie en verandering.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert.

Foerageren

Verzamelen van voedsel.

Inpassingsplanning / inpassingsplan

Planning / plan dat beschrijft hoe een ruimtelijke ontwikkeling in functies van het landschap en flora en fauna ingepast kan worden.

Kolonie

Sociaal samenhangende, genetisch verwante groep vrouwtjes (matriarchaal systeem) die in de loop van de verschillende seizoenen een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden gebruikt.

Kraamverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de zomer een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag) en de functie kramen is.

Migratieroute

Vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa.

Mitigatiemaatregelen

Maatregelen die dienen om een negatief effect van een ingreep op de vleermuizen zoveel mogelijk verzachten.

Paargebied

Gebied waarin een hoge concentratie aan paarterritoria of paarverblijfplaatsen ligt.

Paarlocatie (zwermlocatie)

Locatie waarvan de functie paren is.

Paarterritorium

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Paarverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in voorjaar en/of najaar een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag) en de functie paren is.

(Lokale) populaties

Sociaal samenhangende, genetisch verwante groep vleermuizen van een soort (mannetjes en vrouwtjes) die gedurende de winter of de zomer in een bepaald gebied leven en waarbij uitwisseling met andere populaties voornamelijk door middel van migratie en/of op zwermlocaties plaatsvindt.

Rustplaats

Object waarin of waaraan een vleermuis gedurende de nacht rust, maar waarin of waaraan door die vleermuis niet de dag wordt doorgebracht.

Sociale geluiden

Geluiden die vleermuizen met hun stembanden produceren en die voornamelijk een rol spelen in de sociale interactie tussen dieren (in tegenstelling tot echolocatiegeluiden) en waarvan niet de specifieke functie (bijvoorbeeld De baltsroep) is vastgesteld.

Tussenverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de overgang van zomer- naar winterseizoen en winter- naar zomerseizoen een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag), de functie niet paraplplaats is en welke dienst voor het overbruggen van afstand en/of tijd tussen de seizoenen.

Werfroep

Onderdeel van de Baltsroep waarmee mannetjes de locatie van hun territorium en/of baltsplaats kenbaar maken.

Winterverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de winter een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag) en de functie overwinteren is.

Verblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag), maar de functie onbekend is.

Vliegroute

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt.

Zomerverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de zomer (gedurende de kraamtijd) een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag), maar de functie niet kramen is of de functie onbekend is.

Zwermen

Gedrag dat veel vleermuissoorten vertonen voordat zij een verblijfplaats binnenvliegen en dat zich kenmerkt door het herhaaldelijk naderen (aanvliegen) van de toegang van de verblijfplaats zonder deze definitief te betreden.

Zwermlocatie

Locatie waar dieren in herfst of voorjaar zwermen (vaak bij of in winterverblijfplaatsen).

